Shiraz-Beethoven.ir

فهرست

پیش‌گفتار ۷
اینترمتزو ۱۳
مقدّمه ۱۷

بخش اوّل

مبانی چندفرهنگ‌گرایی

۱. فرهنگ در عرصه‌ی «تفاوت‌ها» ۳۵
۲. حدود «مسئله‌ی تفاوت‌ها» ۴۰
۲-۱. «مسئله‌ی تفاوت‌ها» و پارادایم‌های کوهن؛ به‌سوی نسبی‌گرایی اُنتولُژیک ۴۴
۳. جامعه‌شناسی معرفت و برهان «سَرپُل میان‌فرهنگی» ۴۸
۴. «تفاوت‌ها» به‌مثابه امکان عبور؛ به‌سوی رهیافتی چندفرهنگی ۵۶
۵. «تفاوت‌ها»، امکان نقادی و عقلانیت ۶۱
۶. «مسئله‌ی تفاوت‌ها» و «دیگری» ۶۹

بخش دوم

تبیین رویکردهای علیرضا مشایخی در نسبت با مُدل چندفرهنگی

مقدّمه‌ی اوّل

اشاره‌یی به تکامل مُدل چندفرهنگی در طول تاریخ موسیقی ۸۱

مقدّمه‌ی دوّم

تئوری مکمّل؛ آکردشناسی

شهرزاد، اپوس۱۱۵، قسمت سوم، شکست ۱۰۳
شهرزاد، اپوس۱۱۵، قسمت ششم، آن‌سوی ابرها ۱۱۳
شهرزاد، اپوس۱۱۵، قسمت هشتم، سراب ۱۱۹

Meta-X، به‌مثابه مانیفست مُدل چندفرهنگی

۱. سمفُنی شماره‌ی ۸، اپوس۱۴۷ ..... ۱۲۷
۲. سُنات برای پیانو شماره‌ی ۲، اپوس ۱۵۹ ..... ۱۳۹
۳. سُنات برای ویلنسل و پیانو شماره‌ی ۴، اپوس ۱۸۰ ..... ۱۵۱
۴. کوارتت زهی شماره‌ی ۴، اپوس ۱۸۲ ..... ۱۶۳

دیالُگ، به‌مثابه اُفق «مسئله‌ی تفاوت‌ها»
۵. همراه شوپن، اپوس ۱۳۰ ..... ۱۷۳
۶. امپرُمپتو؛ مشایخی‌ـشوبرت، اپوس ۱۶۲ ..... ۱۸۷
۷. همراه دبوسی، اپوس ۱۷۸ ..... ۱۹۵
مانیفست عبور
۸. سمفُنی شماره‌ی ۹، اپوس ۲۰۱ ..... ۲۰۷
۹. تهران‌ـدوئال، اپوس ۲۰۷ ..... ۲۴۱

پیوست

ریشه‌شناسی واژه‌ها ۲۵۳
منابع ۲۵۷
نمایه ۲۶۱

Shiraz-Beethoven.ir

Shiraz-Beethoven.ir

یونانی بازمی‌گردد؛ تمایز میان ناتورا ـnatura ـ و کُلتورا ـκολτυρά ـ . با فرض غیاب فرهنگ، که همان حضور انسان در وضع طبیعی است، تفکر فلسفی و پرسش درباره‌ی مفهوم فرهنگ آغاز می‌شود. به بیان دقیق‌تر، رویکرد روسو و در ادامه هابز به انسان در وضع طبیعی، مبنای اندیشه‌ی فلسفی درباره‌ی فرهنگ شد. مبتنی بر این مقدّمات می‌توان گفت، آنچه تمایز انسان در وضع طبیعی را سبب می‌شود، حیث فرهنگی انسان است. به بیان دیگر، انسان را می‌توان واجد وصف فرهنگ دانست؛ انسان فرهنگی است و به این دلیل، زبان با فرهنگ نیز نسبت برقرار می‌کند. برای پرسش فلسفی درباره‌ی مفهوم فرهنگ، باید از محدوده‌ی فرهنگ خارج شد و در آزادی حاصل از مقام تفکر قرار گرفت. به همین دلیل هِردِر، ـکه می‌توان او را مهم‌ترین فیلسوفِ فرهنگ دانست ـ برای به‌دست‌دادن یک معنای عام از فرهنگ بر تفاوت در فرهنگ‌ها تأکید، و از رهگذر آن پرسش خود را صورت‌بندی می‌کرد. تأکید بر تفاوت در فرهنگ‌ها، امکان خروج از یک فرهنگ غالب و مسلّط و از این‌رو، طرح پرسش فلسفی از فرهنگ را سبب می‌شود. توجه به فرهنگ در عرصه‌ی تفاوت‌ها، «گشایش» راهی به‌سوی پرسش از مفهوم فرهنگ است. امکان حاصل از این «گشایش»، فرارَوی از تعیّنات یک فرهنگ، توجه و تذکر به «فرهنگ دیگر» است. رویکرد روسو و هابز در جهت به‌دست‌دان مفهوم فرهنگ، به تمایز ملّت‌های «تمدن‌یافته»[۸] و «تمدن‌نیافته»[۹] منتج شد. این شیوه از اندیشه، صورت‌بندی ملّت‌ها با فرهنگ‌پذیری‌های متفاوت و طرح نظریه‌های داروینیسم اجتماعیِ[۱۰] سپنسر[۱۱]، و تکامل فرهنگیِ[۱۲] مُرگان[۱۳] را حاصل آورد.

در سخن بسیاری از متفکران، تسلّط و محاطبودنِ فرهنگ بر ما، قابل پیگیری است. اما می‌توان در آزادی حاصل از تفکر، فرهنگ را به پرسش کشید. به بیان دیگر خروج از تفکر، اسارت در محدوده‌ی فرهنگ را حاصل می‌آوَرَد و ما را متعلّق، محصور و محیط در فرهنگ می‌سازد. از سویی دیگر، آنچه توسط بنیان‌گذاران عصر جدید در قرن‌های هفده و هجده به‌عنوان «آینده» صورت‌بندی شده، حاصل تعیّن به‌واسطه‌ی تفکر بوده است. به بیان دقیق‌تر، تفکر امکان تعیُّن مفهوم «آینده» را میسّر می‌کند. تاریخ، با تفکر تحقُّق می‌یابد و تحقُّق آن فرهنگ است. به بیان دیگر، نسبت تاریخ و فرهنگ، تعیُّن به‌واسطه‌ی تفکر است؛ تاریخی که تحقُّق می‌یابد و ظاهر می‌شود فرهنگ است. از این‌رو، نسبتی بسیار عمیق و بنیانی میان تاریخ، تفکر، فرهنگ و آینده برقرار است. به بیان دقیق‌تر، تعیّن به‌واسطه‌ی تفکر، امکان «فرهنگ در آینده» و در گامی فراتر «فرهنگ آینده» را میسّر می‌کند.

Shiraz-Beethoven.ir

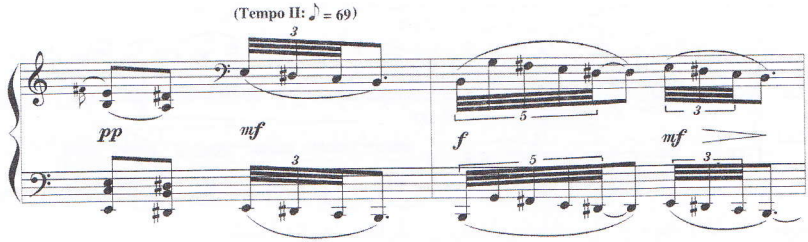

مثال ۷
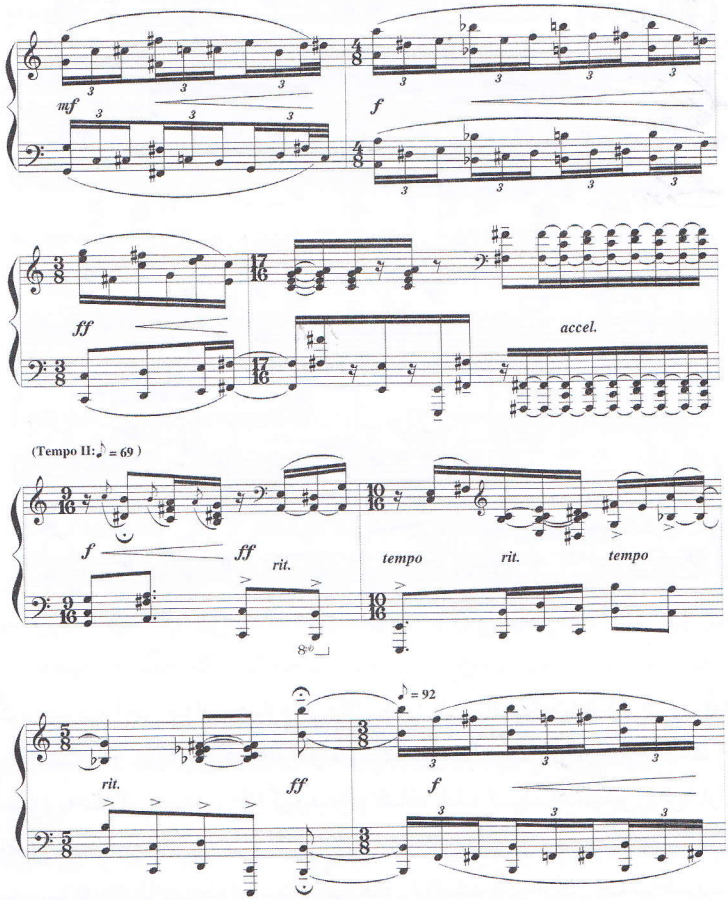
کرد. در ادامه تُن «دو» به‌عنوان رابطی آتُنال تثبیت می‌شود. ساختار چندصدایی این رابط حامل نکات مهمی در ارتباط با جایگاه آکُردهای ویژه‌ی اصلی گروه دوّم، ترکیبی نوع دوّم و سوّم است.

Shiraz-Beethoven.ir

مثال ۱

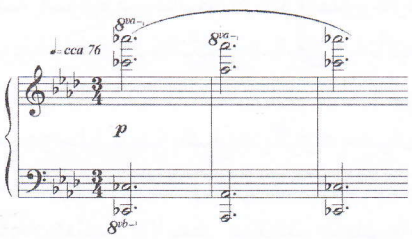

و ویژگی صدا در موسیقی تُنال، اثر را در گستره‌ی صوتی وسیعی آغاز می‌کند.

مشایخی با روش‌های تثبیت‌شده در موسیقی تُنال از نقطه‌نظر ساختار چندصدایی و روابط میان تُنالیته‌ها، تمهیدی را برای ارائه‌ی امپرُمپتو اندیشیده است. در میزان اوّل از مثال ۲، آکُردی به‌صورت آپاژیاتور معرفی شده است که حاصل تداوم روابط تُنال، ارائه شده در مثال ۱ و درجه‌ی اوّل تُنالیته‌ی «لابمل مینُر» است، و به‌شکل همزمان معکوس دوّم آکُرد هفتم کاسته‌ی تُنالیته‌ی اشاره‌شده با حذف فاصله‌ی هفتم معرفی شده است؛ سُل، سی‌بمل، فابمل. در ادامه نیز آکُردهایی معرفی شده‌اند که تداوم بافت چندصدایی را منجر می‌شوند.

مثال ۲
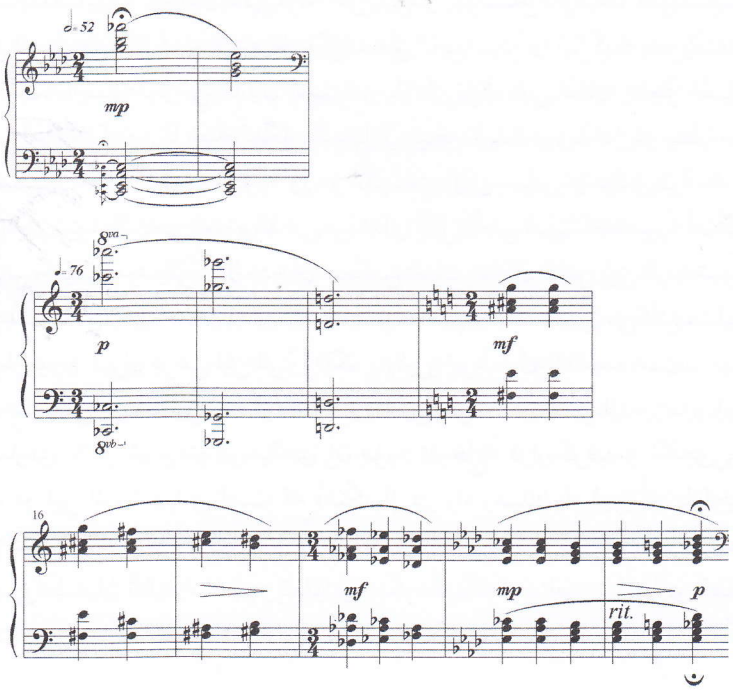
مثال ۳
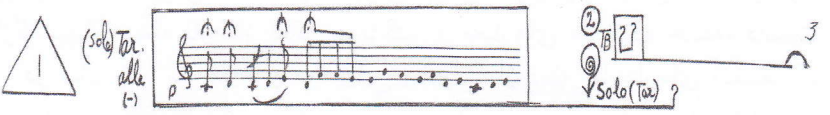
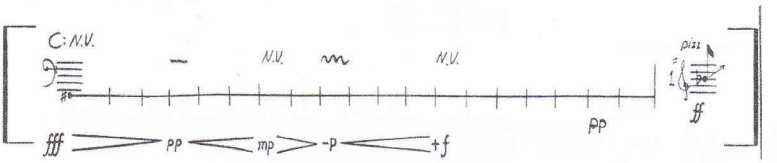

Shiraz-Beethoven.ir